

Sygn. akt V KK 200/21

## POSTANOWIENIE

Dnia 9 maja 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Tomczyk

w sprawie **P. K.**

uniewinnionego od czynów z art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 284 § 1 k.k.

w zw. z art. 12 k.k. i in.,

po rozpoznaniu na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.,

w Izbie Karnej w dniu 9 maja 2022 r.

kasacji wniesionej przez prokuratora (na niekorzyść)

od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 17 grudnia 2020 r., sygn. akt II AKa [...],

utrzymującego w mocy wyrok Sądu Okręgowego w S.

z dnia 15 czerwca 2020 r., sygn. akt III K [...],

**1. oddała kasację jako oczywiście bezzasadną;**

**2. kosztami postępowania kasacyjnego obciąża Skarb Państwa.**

### UZASADNIENIE

P. K. został oskarżony o to, że

„1. w okresie od 6 listopada 2012 r. do 12 lutego 2013 r. w S., działając w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej dla A. R., udzielił pomocnictwa A. R. do przywłaszczenia pieniędzy należnych do Agencji [...] spółce z ograniczoną odpowiedzialnością R. [...], w ten sposób, że A. R. działając w imieniu R. [...] sp. z o.o. wystąpił do [...] Oddziału Regionalnego Agencji [...] o uzyskanie dotacji z tytułu tego, iż spółka ta jest producentem rolnym dysponuje nieruchomością w

dzierżawie, a następnie wskazał do odbioru dotacji rachunek P. K., a zatem rachunek inny, niż konto R. [...] sp. z o.o., w wyniku czego Agencja [...] na wskazane konto przelała:

- w dniu 6 listopada 2012 r. kwotę 11.302.06 zł, tytułem wspierania gospodarowania na obszarach górskich i innych obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW),
- w dniu 18 stycznia 2013 r. kwotę 12.450.09 zł, tytułem płatności uzupełniającej do powierzchni grupy upraw podstawowych (UPO),
- w dniu 18 stycznia 2013 r. kwotę 64.831.23 zł, tytułem Jednolitej Płatności Obszarowej (JPO),

które to pieniądze, po podjęciu ze swojego rachunku, przekazał następnie A. R., skutkiem czego A. R. dokonał ich przywłaszczenia na szkodę R. [...] sp. z o.o., to jest popełnienia przestępstwa z art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 284 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k.;

2. w okresie od 6 listopada 2012 r. do 12 lutego 2013 r. w S., działając w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej dla A. R., przyjął na swój rachunek bankowy o numerze [...] środki płatnicze pochodzące z korzyści związanej z popełnieniem przestępstwa przywłaszczenia przez A. R. należnych R. [...] sp. z o.o. od [...] Oddziału Regionalnego Agencji [...] dotacji z tytułu zadeklarowanej przez wskazaną spółkę produkcji rolnej, w ten sposób, że na wskazany wyżej rachunek bankowy podany wcześniej A. R., a następnie przez A. R. podany A [...], agencja ta przelała następujące kwoty:

- w dniu 6 listopada 2012 r. kwotę 11.302.06 zł, tytułem wspierania gospodarowania na obszarach górskich i innych obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW),
- w dniu 18 stycznia 2013 r. 12.450.09 zł, tytułem płatności uzupełniającej do powierzchni grupy upraw podstawowych (UPO),
- w dniu 18 stycznia 2013 r. kwotę 64.831.23 zł, tytułem Jednolitej Płatności obszarowej (JPO),

które to kwoty następnie przekazał on A. R., a fakt że kwoty te zostały przekazane wymienionemu pośrednio, znacznie utrudnił stwierdzenie pochodzenia tych pieniędzy z przestępstwa przywłaszczenia dokonanego przez A. R.

to jest popełnienia przestępstwa z art. 299 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k.”

Sąd Okręgowy w S. wyrokiem z dnia 15 czerwca 2020 r., sygn. akt III K [...], uniewinnił P. K. od popełnienia obydwu zarzucanych mu czynów.

Apelację od tego orzeczenia wniósł Prokurator Prokuratury Okręgowej w S., zaskarżając go w całości, na niekorzyść oskarżonego P. K.. Zarzucił on „obrazę przepisów postępowania - art. 7 k.p.k., mającą wpływ na treść orzeczenia a przejawiającą się w przekroczeniu granicy swobodnej oceny dowodów, poprzez ich ocenę z pominięciem zasad doświadczenia życiowego, co skutkowało błędem w ustaleniach faktycznych, polegającym na przyjęciu, że materiał dowodowy nie wskazuje na sprawstwo oraz winę oskarżonego w zakresie zarzucanych mu czynów z art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 284 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. oraz z art. 299 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k., gdyż nie wykazano dowodami, aby A. R. dopuścił się przestępstwa przywłaszczenia pieniędzy należnych od A[...] na rzecz R. [...] Sp. z o. o., i tym samym, że oskarżony P. K. nie pomógł jego osobie w przywłaszczeniu tych pieniędzy, to jest, że nie popełnił zarzucanego mu przestępstwa z art. 284 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k., co także skutkowało uznaniem, że pieniądze te nie pochodziły z korzyści związanych z popełnieniem przestępstwa, i w konsekwencji, że oskarżony nie popełnił także zarzucanego mu przestępstwa z art. 299 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. - podczas gdy prawidłowa ocena ustalonego stanu faktycznego, w tym krytyczna ocena dowodów z przesłuchań nie tylko świadka M. M., ale także A. R., prowadzić muszą do wniosku, że ten ostatni, jako oskarżony w innej sprawie o przestępstwo ściśle powiązane z zarzutem I w niniejszej sprawie A.K., miał realny interes w nieobiektywnym przedstawieniu faktów, i w konsekwencji, że pieniądze od A[...], należne spółce R. [...], były za pomocą P. K. przekazywane do wyłącznej dyspozycji A. R., nie zaś do dyspozycji spółki R. [...], i tym samym że znamiona przestępstwa pomocnictwa do przywłaszczenia tych pieniędzy przez A. R., zostały spełnione, a biorąc pod uwagę uprzedni zamiar w tym zakresie A. R. i umyślne wykorzystanie rachunku bankowego P. K. do przywłaszczenia, że także zostały

spełnione znamiona przestępstwa z art. 299 § 1 kk w zw. z art. 12 kk, zarzucanych P. K.”.

Autor apelacji wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Apelacyjny w [...] wyrokiem z dnia 17 grudnia 2020 r., sygn. akt II AKa [...], zaskarżony wyrok utrzymał w mocy.

Kasację od tego wyroku wniósł Prokurator Okręgowy w S., zaskarżając go w całości na niekorzyść oskarżonego. Zarzucił on:

„1. rażące i mające istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku naruszenie przepisu postępowania, tj. art. 410 k.p.k. polegające na tym, iż Sąd Apelacyjny w [...] utrzymując w mocy zaskarżone orzeczenie nie dokonał wszechstronnej, kompletnej i wnikliwej kontroli odwoławczej wyroku Sądu I instancji z uwzględnieniem wskazań doświadczenia życiowego, a także zasad prawidłowego rozumowania, poprzez wybiórczą ocenę okoliczności istotnych dla ustaleń faktycznych w niniejszej sprawie, tj. wyłącznie w oparciu o zeznania A. R. i wyjaśnienia oskarżonego, wskazujące na brak istnienia po stronie A. R. zamiaru przywłaszczenia pieniędzy przekazywanych dla R. [...] sp. z o.o. na mocy decyzji Agencji [...] oraz co do istnienia porozumienia pomiędzy oskarżonym a świadkiem A. R., zakładającego pomoc w przywłaszczeniu tych pieniędzy, a także w oparciu o opinię biegłego z zakresu rachunkowości, wskazującą jedynie na prawidłowość księgowania poszczególnych rozliczeń z zasadami ustawy o rachunkowości spółki R. [...] sp. z o. o. z A. R., podczas gdy z opinii tej nie wynika, czy dokonywane przez A. R. wydatki były przeznaczone na potrzeby spółki, a nadto przekroczył zakres przedmiotu rozpoznania tej sprawy, oceniając iż w innej toczącej się sprawie przeciwko A. R. nie ma dowodów na jego sprawstwo - podczas, gdy zarówno świadek A. R., jak i oskarżony mają interes w składaniu odpowiednio zeznań i wyjaśnień określonej treści, tj., że przepływ środków finansowych między nimi wynikał jedynie ze stosunku pełnomocnictwa, a z analizy rachunku bankowego P. K. wynika, że stosunek pełnomocnictwa między nim a R. [...] sp. z o.o. w chwili wpływu na jego prywatny rachunek środków z A[...], nie istniał, zaś przekazanie tych środków, jako należnych R. [...] sp. z o.o. do rąk A.R. odbyło się z pominięciem rachunku bankowego spółki, co biorąc pod uwagę wiedzę prawniczą oskarżonego,

wynikającą z wieloletniego wykonywania przez niego zawodu adwokata, obsługującego podmioty gospodarcze, powinno skutkować oceną Sądu, że między oskarżonym a A. R. doszło do faktycznego porozumienia co do pomocy oskarżonego w przekazywaniu A. R. pieniędzy należnych spółce R. [...] sp. z o.o. i Agencji [...] poza oficjalnym rachunkiem tej spółki w celu przywłaszczenia tych pieniędzy przez A. R. i udaremnienia ustalenia ich przestępnego pochodzenia, zwłaszcza, że jak wynika z historii wpłat i wypłat z tego rachunku, wpłacane z A[...] pieniądze P. K. przeznaczał także na własne potrzeby, a tym samym do ustalenia, że doszło do popełnienia przez oskarżonego zarzucanych mu przestępstw;

2. rażące i mające istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku naruszenie przepisów art. 433 § 2 k.p.k. 457 § 3 k.p.k. poprzez nienależyte rozważenie zarzutów zawartych w apelacji prokuratora i niewystarczające wskazanie powodów, dla których została ona uznana za niezasadną, w zakresie, w jakim Sąd odwoławczy nie odniósł się do podnoszonego w apelacji przekroczenia zasady swobodnej oceny dowodów z wyjaśnień oskarżonego i zeznań A. R. (będącego świadkiem w niniejszym postępowaniu, a oskarżonym w sprawie III K [...] Sądu Okręgowego w S. co do okoliczności ściśle powiązanych z zarzutami stawianymi w tej sprawie P. K.), którzy mieli realny interes faktyczny w przedstawianiu przebiegu zdarzeń korzystanie dla nich, i przez to niezgodnie z prawdą i faktycznymi intencjami;

3. rażące naruszenie przepisu art. 284 § 1 k.k. poprzez jego błędną wykładnię i w konsekwencji uznanie, że A. R. nie działał z zamiarem przywłaszczenia i nie dokonał przywłaszczenia środków finansowych wypłaconych przez A[...] dla spółki R. [...] sp. z o.o., z tego powodu, że — jak przyjął Sąd Apelacyjny w [...], dzieląc w tym zakresie błędną ocenę dokonaną przez Sąd pierwszej instancji - jako prokurent spółki mógł dysponować środkami pieniężnymi spółki, nadto środki zostały prawidłowo zaksięgowane, a następnie przeznaczone przez A.R. na wypłaty dla pracowników, zatem nie zostały przywłaszczone, co w konsekwencji doprowadziło Sąd do przekonania, że w tej sytuacji oskarżony P. K. nie dopuścił się przestępstwa pomocnictwa do czynu kwalifikowanego z art. 284 § 1 k.k. — w sytuacji kiedy środki finansowe z dotacji stanowiły własność spółki R. [...] sp. z o.o., a A. R. jako prokurent nie mógł nimi dysponować, zaś samowolnie decydując o

wypłacie z tych środków wynagrodzeń dla pracowników, rozporządził cudzym mieniem jak własnym, czym dopuścił się przywłaszczenia, a oskarżony swoim zachowaniem udzielił pomocy do popełnienia tego czynu, a ponadto samo zaksięgowanie wpłat na rachunku spółki jako długu A. R. na rzecz R. [...] sp. z o.o. nie wyklucza - wbrew twierdzeniom Sądu Apelacyjnego - zamiaru przywłaszczenia po stronie A. R.”.

Autor kasacji wniósł o uchylenie w całości zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu w [...] do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, a przyczyny jej wniesienia określa przepis art. 523 § 1 k.p.k., w którym ustawodawca do podstaw kasacyjnych zalicza uchybienia wymienione w art. 439 k.p.k. lub inne rażące naruszenie prawa, jeżeli mogło mieć ono istotny wpływ na treść orzeczenia. Podkreślenia też wymaga, że kasacja powinna być skierowana przeciwko orzeczeniu sądu odwoławczego, wydanemu na skutek rozpoznania zwykłego środka zaskarżenia (art. 519 k.p.k.), a celem postępowania kasacyjnego nie jest i nie może być powielanie kontroli odwoławczej. Sąd Najwyższy, rozpoznając kasację, nie przeprowadza kontroli poprawności oceny poszczególnych dowodów, nie weryfikuje zasadności ustaleń faktycznych i nie bada współmierności orzeczonej kary (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 3 stycznia 2019 r., sygn. akt III KK 247/18). Zdublowanie w kasacji argumentacji przedstawionej wcześniej w zwykłym środku odwoławczym może być skuteczne jedynie wówczas, gdy sąd odwoławczy nie rozpoznał należycie wszystkich zarzutów apelacyjnych i nie odniósł się do nich w uzasadnieniu swojego orzeczenia zgodnie z dyspozycją art. 457 § 3 k.p.k.

Zarzut rażącej obrazy art. 410 k.p.k. może być skutecznie formułowany tylko pod adresem sądu, który przeprowadzał postępowanie dowodowe co do istoty sprawy, a więc sądu pierwszej instancji, a sądu drugiej instancji, jeżeli przeprowadzał on sam postępowanie dowodowe (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 grudnia 2014 r., sygn. akt II KK 329/14). W przedmiotowej sprawie Sąd odwoławczy nie dokonywał własnych ustaleń faktycznych w toku postępowania apelacyjnego, wobec czego nie można w niniejszym postępowaniu

kasacyjnym efektywnie podnosić zarzutu rażącego naruszenia art. 410 k.p.k. Zarzut ten w istocie został skierowany przeciwko wyrokowi Sądu pierwszej instancji, a zatem jego rozpoznanie w postępowaniu kasacyjnym było niedopuszczalne.

Ponadto stwierdzić należy, że Sąd Apelacyjny rozpoznał wniesiony środek odwoławczy stosując się w pełni do nakazu wyrażonego w art. 433 § 2 k.p.k., a w uzasadnieniu orzeczenia, zgodnie z wymogiem określonym w art. 457 § 3 k.p.k., podał dlaczego zarzuty podniesione w apelacji prokuratora uznał za niezasadne. Istota wniesionej kasacji sprowadza się natomiast wyłącznie do przedstawienia przez jej autora osobistej oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego. Analiza wniesionej kasacji wskazuje na oczekiwanie skarżącego, że w postępowaniu kasacyjnym Sąd Najwyższy, przekraczając swoje uprawnienia orzecznicze, zakwestionuje poczynione w toku postępowania karnego ustalenia i dokona odmiennej oceny zgromadzonych w sprawie dowodów, a to – bacząc na treść art. 523 § 1 k.p.k. – nie jest w tym trybie dopuszczalne.

Na aprobatę nie zasługuje także zarzut sformułowany w punkcie 3. W uzasadnieniu wyroku Sądu Apelacyjnego wskazano bowiem, jakie okoliczności przemawiały za prawidłowością ustalenia przez Sąd pierwszej instancji braku zamiaru przywłaszczenia pieniędzy należnych R. [...] sp. z o.o. przez A. R.. Odmienne twierdzenie prokuratora powodować musi uznanie, że formułuje on zarzut obrazy prawa materialnego w oparciu o twierdzenia własne, których potwierdzenia oczekuje w postępowaniu ponownym. Takie postąpienie na tym etapie postępowania przez podmiot fachowy tak wysokiego szczebla jest rażąco nieprofesjonalne i zasługuje na krytyczną ocenę jako nieszanujące zasad formułowania zarzutu obrazy prawa materialnego oraz wymagań zawartych w art. 434 § 1 k.p.k., obowiązującym również w postępowaniu kasacyjnym (art. 518 k.p.k.).

Z tych więc powodów kasacja prokuratora została oddalona jako oczywiście bezzasadna.